

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

18 січня 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 48/ВС-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого - Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Гладія С.В., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Шилової Т.С., Щотки С.О.,

Громадська рада міжнародних експертів у складі:

Голови - Сера Ентоні Хупера,

членів Ради: Аурелійуса Гутаускаса, Флемінга Денкера, Теда Зажечни, Мір'яни Лазарової-Трайковської, Лорни Харріс,

розглянувши на спеціальному спільному засіданні питання про відповідність кандидата на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду Загороднього Анатолія Федоровича критеріям, передбаченим частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд»,

встановила:

Рішенням Комісії від 02 серпня 2018 року № 186/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 39 вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду з яких 27 посад суддів до Вищого антикорупційного суду та 12 посад суддів до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду.

Загородній Анатолій Федорович у вересні 2018 року звернувся до Комісії із заявою про допуск до участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду та проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для підтвердження здатності здійснювати правосуддя у відповідному суді як особа, яка відповідає вимогам пункту 1 частини другої статті 7 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», тобто має стаж роботи на посаді судді не менше п'яти років.

Комісією 16 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 151/вс-18, зокрема, про допуск Загороднього А.Ф. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на зайняття вакантних посад судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду.

Рішенням Комісії від 27 грудня 2018 року № 326/зп-18 затверджено результати складеного іспиту під час кваліфікаційного оцінювання у межах конкурсу на зайняття 12 вакантних посад суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду, згідно з якими Загородній А.Ф. отримав 141,5 бала. Цим же рішенням Загороднього А.Ф. допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» в межах оголошеного 02 серпня 2018 року конкурсу до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду.

Згідно з вимогами частини першої статті 9 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» рішенням Комісії від 06 листопада 2018 року № 249/зп-18 призначено 6 членів Громадської ради міжнародних експертів (далі - ГРМЕ, Рада).

Відповідно до статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» та підпункту 4.11.5 пункту 4.11 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (далі - Регламент), ГРМЕ ініційовано розгляд питання відповідності кандидата на посаду судді Загороднього А.Ф. критеріям, визначеним частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» на спеціальному спільному засіданні шляхом подання до Комісії відповідного повідомлення, яке містить, зокрема інформаційну записку про кандидата.

В інформаційній записці ГРМЕ наведено обставини, які, на думку ГРМЕ, викликають обґрунтований сумнів щодо відповідності кандидата критеріям, передбаченим частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», а саме:

існує обґрунтований сумнів щодо достовірності відповідей, наданих кандидатом щодо квартири, яку його батько начебто придбав і передав синові кандидата. Кандидат не надав довіреність 2013 року, видану його батьком на ім'я сина кандидата. Існування такої довіреності викликає недовіру щодо опису стосунків кандидата зі своїм батьком;

відповідь, надана щодо автомобіля Honda Accord 2008 року випуску, викликає обґрунтований сумнів з огляду на те, що з 2010 року у кандидата є довіреність на автомобіль;

на думку ГРМЕ, викликають занепокоєння відповіді, надані на запитання 8 і наступні за ним запитання. У питанні 8 зазначено, що відповідно до даних Єдиного державного реєстру судових рішень кандидатом ухвалено щонайменше 2 рішення у справах за позовами суддів, яких звільнили за порушення присяги. Скасовано рішення Вищої ради юстиції щодо внесення подання до Верховної Ради України про звільнення суддів Ірини Татаурової та Олени Васильєвої за порушення присяги. Кандидата просили пояснити обставини та умови, за яких приймалися ці рішення, та чи здійснювався на суддю тиск під час розгляду цих справ. У питанні 9 вказано, що у листопаді 2017 року колегія суддів Вищого

адміністративного суду України за участі судді заборонила відеозйомку засідання та використання мобільного телефону присутньому у залі вільному спостерігачу.

Крім зазначених питань під час співбесіди обговорено питання щодо заповнення кандидатом декларацій добросовісності, зокрема пунктів 17 та 18, особливостей відображення членів сім'ї у деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2015-2017 роки та інформації, наданої Національним антикорупційним бюро України.

Стосовно наведених в інформаційній записці обставин, кандидатом на посаду судді Загороднім А.Ф. надано усні та письмові пояснення, підтверджувальні документи, з яких вбачається таке.

Постановою Верховної Ради України від 02 червня 2005 року Загороднього А.Ф. обрано суддею Вищого адміністративного суду України. Згідно ордеру від 21 березня 2007 року, виданого на підставі розпорядження Печерської районної державної адміністрації від 19 березня 2007 року № 301, кандидату та членам його сім'ї було надано у користування квартиру у місті Києві площею 104,6 кв. м.

Згідно із свідоцтвом про право власності, виданого відділом приватизації житлового фонду Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації 02 грудня 2011 року зазначена квартира була приватизована на підставі Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» кандидатом, його дочкою та ІНФОРМАЦІЯ_1 (по 1/3 частки). Кандидатом відчужено належну йому 1/3 частку квартири на користь доньки за договором дарування 04 лютого 2012 року.

Як зазначено у поданих документах для участі у конкурсі, кандидат із дочкою до 2017 року проживали у згаданій квартирі, двома третинами якої володіє донька, а третьою – ІНФОРМАЦІЯ_1. Дружина кандидата проживає у Черкаській області. Вказане підтверджено кандидатом під час співбесіди. Цей правочин створює підґрунтя для наступного правочину, який полягав в отриманні сином кандидата квартири в місті Києві.

27 липня 2010 року в новому будинку в місті Києві було придбано квартиру площею 122,2 кв. м. вартістю 1 110 866 на ім'я батька кандидата. На той час батькові кандидата було майже 84 роки і він проживав у Черкаській області, приблизно за 230 км від Києва. Право власності на вказану квартиру на ім'я батька кандидата зареєстровано у 2014 році. Договір дарування від 26 липня 2014 року свідчить, що батько кандидата передав квартиру синові кандидата. 28 жовтня 2015 року батько кандидата помер.

Батько кандидата 22 липня 2013 року надав довіреність сину кандидата на представництво з питань оформлення та державної реєстрації його права власності на квартиру в місті Києві. Зазначена квартира знаходиться у тому ж будинку, що й квартира, придбана 29 липня 2010 року особою, яка також обіймала посаду судді Вищого адміністративного суду України.

Кандидатом надано пояснення, що його стосунки з батьком повністю припинилися тридцять років тому, про придбання квартири батьком він дізнався вперше в 2014 році, тоді ж батько повідомив, що він оформив договір дарування на

ім'я сина кандидата. Якими були доходи батька до моменту придбання квартири кандидату не відомо.

ГРМЕ попросила кандидата письмово пояснити джерела коштів, використаних для придбання квартири, надати підтверджуючі документи або пояснити, чому він не може їх надати, проте документів, які могли б достеменно спростувати доводи ГРМЕ та підтвердити аргументи кандидата надано не було.

Ураховуючи викладене, Комісія та ГРМЕ дійшли висновку, що кандидат не зміг достовірно пояснити обставини, за яких його батько у віці 84 років, проживаючи з сім'єю в Черкасах, без відома кандидата придбав і передав його сину квартиру в новому будинку у місті Києві, у якому суддя-колега кандидата через два дні також придбала квартиру.

У ході дослідження досьє кандидата та під час спеціального засідання також встановлено, що Вищим адміністративним судом України за участі судді Загороднього А.Ф. здійснювався розгляд п'яти справ, які були предметом розгляду в Європейському суді з прав людини (далі - ЄСПЛ) у справах «Павло Гаврилович Білошанка проти України та 11 інших заяв», «Микола Олександрович Журавльов проти України та 10 інших заяв», «Рибалкін та інші проти України». Заявники скаржились до ЄСПЛ за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод на надмірну тривалість проваджень та відсутність в національному законодавстві ефективних засобів юридичного захисту у зв'язку із цим.

У чотирьох справах ЄСПЛ отримав декларації щодо дружнього врегулювання спорів, відповідно до яких заявники погодились відмовитись від будь-яких подальших скарг щодо України в обмін за зобов'язання Уряду сплатити відшкодування моральної та матеріальної шкоди, а також судових та інших витрат. Щодо однієї справи (за позовом ОСОБА_1, головуючий Загородній А.Ф.) ЄСПЛ у рішенні від 18 травня 2017 року у справі «Рибалкін та інші проти України» констатовано порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції у зв'язку з надмірною тривалістю цивільних проваджень.

Як вбачається з наданих кандидатом пояснень у справах, які були предметом розгляду ЄСПЛ, і щодо яких відбулося дружнє врегулювання спорів, з дня винесення ухвал Вищим адміністративним судом України про відкриття провадження до призначення справи до розгляду проходило від 6 місяців до понад двох років. У вказаних справах кандидат не був суддею-доповідачем і не міг вплинути на суддів, які доповідали ці справи, з часу відкриття провадження до часу призначення справи до розгляду відповідно до вимог законодавства.

Щодо розгляду справи за позовом ОСОБА_1, у якій Загородній А.Ф. був доповідачем, то провадження у цій справі було відкрито ухвалою від 30 березня 2012 року, справу призначено до розгляду ухвалою від 17 січня 2014 року, рішення у справі ухвалено 23 січня 2014 року. У своїх поясненнях кандидат підтвердив зазначені обставини та наголосив, що у рішенні ЄСПЛ у справі «Рибалкін та інші проти України» у додатку під пунктом 7 констатовано, що у справі ОСОБА_1 порушено пункт 1 статті 6 – невиконання або тривале виконання рішення національного суду

(рішення Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області від 20 січня 2009 року). Таке ж рішення міститься у пункті 3. Щодо інших осіб ніяких винятків суд не робив.

Надаючи оцінку вказаним обставинам слід зазначити, що у резолютивній частині рішення ЄСПЛ «Рибалкін та інші проти України», одним із заявників у якій є ОСОБА_1, констатовано порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції у зв'язку з надмірною тривалістю цивільних проваджень. Винятків або уточнень стосовно заявників чи поданих ними скарг у резолютивній частині рішення ЄСПЛ не передбачено. Як вбачається з додатку до цього рішення у рядку 7, який стосується ОСОБА_1, у графі «Загальна тривалість. Інстанції» зазначено «5 років, 9 місяців та 28 днів, 3 інстанції». Мова йде про загальну тривалість судового розгляду справи, з яких майже два роки справа розглядалася Вищим адміністративним судом України. Відомості щодо невиконання або тривале виконання рішення національного суду, про які зазначає кандидат, відображені у графі «Інші скарги відповідно до усталеної практики» вказаного додатку до рішення.

Водночас Комісія та Рада критично оцінюють пояснення кандидата щодо тривалості підготовки справ до розгляду у зв'язку з надмірною завантаженістю та неможливості впливу на суддів-доповідачів в інших справах. Слід зазначити, що справа схожої категорії, у якій кандидат був доповідачем, перебувала у його провадженні майже два роки, водночас заходів щодо можливості прискорення розгляду справи чи врегулювання питання надмірного навантаження іншим способом (винесення на обговорення зборів суду тощо) кандидатом не вживалося. Вказане може свідчити про недостатній рівень професійної компетентності кандидата для зайняття посади судді Апеляційного суду Вищого антикорупційного суду.

Інші, зазначені вище обставини, оцінені як такі що не викликають обґрунтованого сумніву щодо законності джерел походження майна, відповідності рівня життя кандидата або членів його сім'ї задекларованим доходам, відповідності способу життя кандидата його статусу, наявності знань та практичних навичок для розгляду справ, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду.

За результатами спеціального засідання, заслухавши доповідача - члена Ради, кандидата на посаду судді, дослідивши інформаційну записку про кандидата, надані ним усні та письмові пояснення, інші обставини, обговорені під час засідання, у членів Комісії та Ради лишилися обґрунтовані сумніви щодо відповідності Загороднього А.Ф. критеріям, передбаченим частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд».

Ураховуючи викладене, у відповідності до вимог підпункту 4.11.10 пункту 4.11 розділу IV Регламенту на голосування членів Комісії та Ради винесено питання щодо того: «Чи відповідає кандидат критеріям, передбаченим частиною четвертою статті 8 Закону «Про Вищий антикорупційний суд»?».

За результатами голосування членів Комісії та ГРМЕ рішення щодо відповідності кандидата на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду Загороднього А.Ф. критеріям, визначеним статтею 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», не набрало установленої

цією статтею кількості голосів. У зв'язку з цим кандидат має бути визнаний таким, що припинив участь в оголошеному Комісією конкурсі на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду.

Керуючись статтями 8,9 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» статтями 81,93,101 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Регламентом, Комісія та Рада

вирішили:

рішення про те, що кандидат на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду Загородній Анатолій Федорович відповідає критеріям, визначеним статтею 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», не набрало установленної цією статтею кількості голосів.

Визнати кандидата на посаду судді Апеляційної палати Вищого Антикорупційного суду Загороднього Анатолія Федоровича таким, що припинив участь в оголошеному Комісією 02 серпня 2018 року конкурсі на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду.

Головуючий

Голова

С.Ю. Козьяков

Сер Е. Хупер

Члени Комісії:

Члени Ради:

А.В. Василенко
Т.Ф. Весельська
С.В. Гладій
А.О. Заріцька
А.Г. Козлов
Т.В. Лукаш
П.С. Луцюк
М.А. Макарчук
М.І. Мішин
С.М. Прилипко
Ю.Г. Тітов
Т.С. Шилова
С.О. Щотка

А. Гутаускас
Ф. Денкер
Т. Зажечни
М. Лазарова-Трайковська
Л. Харріс